

***A BERETTYÓ-KÖRÖS MENTŐCSOPORT
PORTFÓLIÓJA***

A BERETTYÓ-KÖRÖS MENTŐCSOPORT PORTFÓLIÓJA

1) A BERETTYÓ-KÖRÖS MENTŐCSOPORT BEMUTATÁSA

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban JNSZ MKI) 2013-ban kiemelt feladatként tűzte ki az önkéntes járási Mentőcsoportok (továbbiakban: JMCS) megalakítását.

A JMCS megalakításakor – figyelembe véve azt, hogy Jász-Nagykun-Szolnok Megyében hat árvízvédelmi komplex csoport működik – célként fogalmazódott meg egy olyan összetett képességekkel bíró járási kutató-mentő, műszaki mentő egység létrehozása, felszerelése, működtetése és alkalmazási feltételeinek megteremtése, amely megfelelő vezetés és logisztikai biztosítás mellett alkalmas különböző mentési tevékenységek végrehajtására. Olyan képességű csoport megalakítása tehát, amely az EU polgári védelmi mechanizmusának megfelelően hosszabb távon is képes hozzájárulni a régióban esetlegesen bekövetkező katasztrófahelyzetek hatékony kezeléséhez, felszámolásához, az életben maradás feltételeinek megteremtéséhez, és a normál élet visszaállításának biztosításához.

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Főigazgatója 2013. novemberében hagyta jóvá a JMCS Megalakítási Tervét. Székhelye Mezőtúti Polgármesteri Hivatal címén található. A csoporton belül négy alegységtípussal alakult, összesen 35 fővel. A mentőcsoport helyi rendeltetésű polgári védelmi szervezeti formában működik. Megalakítását és felkészítését követően - 2013. 11. 30-án – sikeres rendszerbeállító gyakorlatot hajtott végre. A JMCS megalakítása a Mezőtúri KvK irányításával történt. Az alapító tagokkal részben már hosszú évekre visszamenőleg szoros kapcsolata volt a KvK-nak, többekkel a toborzást követően ismerkedett meg.

A rendszerbeállító gyakorlatot követően egyértelmű célként fogalmazódott meg a Nemzeti Minősítő Gyakorlaton való részvétel és annak sikeres teljesítése. Ennek érdekében a KvK a mentőcsoport képességeit, személyi és technikai állományát a követelményekhez igazította. A csoport tagjait és technikai eszközeit illetően végrehajtásra került a polgári védelmi kijelölő határozatok kiadása az új jogszabályi háttérnek megfelelő formában.

A JMCS létszáma 2013. évtől 35 fő és az alábbiakban felsorolt egységek alkotják:

- Felderítő részleg,
- Egészségügyi részleg,
- Műszaki mentő részleg,
- Logisztikai részleg.

A Berettyó-Körös Mentőcsoport eskütéte

2) EDDIGI MUNKÁSSÁGUK

A JMCS rendszerbeállító gyakorlatát 2013. november 30-án teljesítette Mezőtúron, ahol minden egyes komponense a gyakorlattervnek megfelelően végrehajtotta feladatát. A csoportot alkotó egységek személyi állományából jó néhányan több éves múlta tekintenek vissza. A területi adottságokból következő, szinte minden tag részt vett már ár- és belvízvédelmi védekezésekben, illetve az egészségügyi alegység tagjai, jelenleg is Mezőtúri Mentőállomás dolgozói. 2014. május 22-24. külső helyszínnel megtartásra került egy több mentőcsoportot érintő összevont gyakorlat, ahol alapvető vízkár-elhárítási tevékenységből nemzeti minősítést szereztek. A nemzeti minősítés időszakos újraminősítése 2018. október 18-án mezőtúri helyszínnel/helyszínekkel, az Eon Hungária Zrt-vel közösen végrehajtott együttműködési gyakorlat kapcsán megtörtént.

3) ALEGYSÉGEK BEMUTATÁSA, MŰKÖDÉSE

A mentőcsoport az polgári védelmi irányelvek szerinti alegységekből áll:

❖ - Vezetési egység

Fő feladata: a mentőcsoport riasztási, értesítési rendszerének kialakítása, működtetése, alkalmazásának megtervezése, megszervezése. Alkalmazás során a szervezeti egységek szakmai irányítása, kapcsolattartás a mentést irányító, vezető szervekkel, a mindenoldalú biztosítás megszervezése, a logisztikai kiszolgálás megszervezése és működtetése. Folyamatos információgyűjtés, adatfeldolgozás, értékelés, elemzés, kapcsolattartás az előjáró és együttműködő szervekkel. A szükséges szakértők bevonásával szakmai döntések előkészítése.

- Kutatási-mentési egység

Fő feladata: A kárterületet megközelítő, felvonulási útvonalak felderítése, a kárterület behatárolása, a kárterületen rekedt személyek felkutatása. A műszaki mentés helyének kijelölése.

- Műszaki kárelhárítási egység

Fő feladata: A kárterületen illetve romok alatt rekedtek mentése, életveszélyessé vált épületrészek bontása, építőanyagok rakodása. Közreműködés a vizek kártételei elleni védekezésben, tűzoltásban, az ideiglenes helyreállításban. A rendkívüli időjárási körülményeinek felszámolása. A halaszthatatlan műszaki mentési feladatok végrehajtása. A kárterületen a sérült személyek felkutatása, mentése.

- Egészségügyi egység

Fő feladata: A kárterületen a sérült személyek felkutatása, mentése ellátása, támogatása.

- Logisztikai egység

Fő feladata: A híradási és az informatikai feladatok biztosítása az előjáró szervek, valamint az alárendeltek felé. A kárhelyen tartózkodó, beavatkozó személyi állomány híradásának biztosítása, továbbá a kárhelyszíni mobil infokommunikációs feladatok megteremtése a kapcsolattartás. A mentésben résztvevő erők, valamint a kiemelt - ideiglenesen ellátatlanná vált - lakosság szükség szerinti ellátásának biztosítása.

4) CSAPATTAGOK KIVÁLASZTÁSÁNAK KRITÉRIUMAI

Az egyes tagszervezetekbe jelentkezők kiválasztása és önálló módon történő alkalmazása az alegység parancsnokok, csoportvezetők, cégvezetők döntése alapján történik. A JMCS-ben való részvétel az alábbi kritériumok vizsgálata és teljesülése alapján történhet:

- Polgári védelmi szervezetbe történő beosztás elfogadása (nyilatkozat),
- JMCS működési szabályzat elfogadása,
- Polgári védelmi szervezetbe történő beosztás,
- Polgári védelmi alapképzés és a vonatkozó Szervezeti és Műveleti Irányelvek megismertetése,
- Gyakorlaton történő alkalmazás, teljesítmény értékelése,
- Rendszeres képzéseken és gyakorlatokon való részvétel.

A JMCS teljes, vagy részleges – valós helyzetben történő – alkalmazása esetén, az alábbi algoritmus szerint történik a tagok kiválasztása:

- A feladat alapján történő erő- és eszközigény számvetés,
- Tagok előzetes kiválasztása a feladat függvényében. Az alegység parancsnokok, csoportvezetők javaslata alapján egyeztetésre kerül a JMCS parancsnokkal és helyettesével,
- Csapattagok előzetes kijelölése,
- Képességek és képesítések meglétének és a vonatkozó dokumentumok érvényességének vizsgálata,
- Bevetés előtti orvosi vizsgálat.

A mennyiben a kiválasztott tag megfelel a kiválasztás feltételeinek, úgy részt vehet a bevetésen.

5) CSAPAT MOZGÓSÍTÁSA ÉS LOGISZTIKAI BIZTOSÍTÁSA

JMCS riasztása

A JNSZ MKI Igazgatója szükség esetén javaslatot tesz az alkalmazási készenlétbe helyezésre jogosult személynek (JNSZ MVB elnök, Mezőtúri Járás HVB elnök) a JMCS alkalmazására, a rendelkezésére álló információk alapján.

A JNSZ MVB elnök és a HVB elnök döntése alapján, kerül alkalmazásra a JMCS.

A JMCS értesítése, riasztása, és szükség szerinti megalakítási bázisra történő berendelése a (továbbiakban együtt riasztás) JNSZ MKI Igazgatójának utasítása alapján, a JNSZ MKI ügyelete által kerül végrehajtásra.

A JMCS Vezetője a vezetési egység bevonásával a katasztrófavédelem hivatásos szerveinek ügyeletei (megyei, országos) útján folyamatosan tájékozódik a járás, a megye, az ország, eseményeiről, a segélykérésekről, azok jellegéről, helyéről, a beavatkozás erő és eszköz igényeiről.

A riasztási feladat végrehajtása során a JNSZ MKI ügyeleti szolgálata a Vezetési egység meghatározott teljes állományát riasztja; a további egységek állományának riasztása az állománytáblában rögzített vezetők útján kerülnek riasztásra. Ezen - JNSZ MKI ügyeleti szolgáltatást érintő - riasztási feladatok rögzítésre kerülnek a JNSZ MKI Értesítési Tervében.

JMCS készenléti ideje

A bevonásra tervezett önkéntes szervezetek a riasztástól számított 3-6 órán belül megkezdik a vonulást a JMCS megalakítási helyére.

A JMCS logisztikai biztosítása

A felkészítés (kiképzés, gyakorlat), a polgári védelmi szolgálat ellátásának igazolt költségei annak elrendelőjét terhelik.

A JNSZ MKI részéről a vezetési komponensben található szakember látja el a logisztikai koordinációs feladatokat. Biztosítja az igazgatóság bevonható eszközeinek nyilvántartását és szükség esetén kezdeményezi azok igénybevételét. Szervezi, frissíti a JMCS technikai eszközeinek nyilvántartását, igény esetén segítséget nyújt a csoportok logisztikai jellegű problémáinak megoldásában. Gyakorlatok, bevetések esetén biztosítja a csoport ellátását és elhelyezését. Részt vesz a JMCS lehetséges támogatóinak felkutatásában és a velük való kapcsolattartásban.

A JMCS egységei képesek részleges alkalmazás esetén önálló módon biztosítani saját maguk számára a munkavégzéshez szükséges feltételeket.

6) KIKÉPZÉSEK, GYAKORLATOK, FELKÉSZÍTÉSEK RENDSZERE

JMCS felkészítése

A mentőcsoport tagjai rendelkeznek alap- és szakkiképzéssel és rendszerbe állító gyakorlat sikeres végrehajtásával, amellyel a JMCS a tevékenységét ellátja. Továbbá speciális hazai és nemzetközi terminológiákat, módszereket és eljárásokat sajátítanak el az aktuális jogi környezetben:

Elméleti ismeretek:

- katasztrófa-elhárítás, mentés jogszabályi előírásai;
- polgári védelmi kötelezettség, polgári védelmi szervezetek;
- bevetés, irányítás, tervezés, szervezés;
- nemzetközi terminológiák, fogalmak, szervezetek, módszerek, eljárások;
- nemzetközi segítségnyújtás elvei és gyakorlata;
- mentésben való részvétel alapelvei, ENSZ INSARAG irányelvek;
- vezetési ismeretek, módszerek, csoport stratégiák, motiváció.

Gyakorlati ismeretek:

- szakmai, illetve kommunikációs készség;
- bevetés szervezési, szükséghelyzet kezelési, mentési tapasztalatok;
- kommunikáció, híradás, kapcsolattartás, jelentési rendszer;
- folyamatos veszélyhelyzeti tréning, és készségfejlesztés;
- gyakorlás, gyakoroltatás, esettanulmányok megoldásával, elemzésével;
- terepen végrehajtandó gyakorlatok.

Speciális ismeretek:

- Elméleti praktikus ismeretek a segítségnyújtás jellegének megfelelően;
- a szomszédos járásokról, megyékről, országról, szokásokról;

- kárhelyzetről, munkaterületről;
- együttműködőkről és közös munkavégzésről;
- pszicho-szociális ellátásról, katasztrófa pszichológiáról;
- viselkedési kódex alapelveiről.

Alkalmasság:

- egészségügyi, fizikai állapot, munkaalkalmasság;
- állandó és időleges védettség (védőoltás);
- pszichikai adottságok;
- készségek, fejleszthető tulajdonságok;
- stressz-helyzeti felkészítés.

Az 2011. évi CXXVIII. törvény 56. § (1) bekezdése értelmében a polgári védelmi szervezet tagja határozattal polgári védelmi kiképzésre és gyakorlatra osztható be (felhívás), melynek időtartama évente nem haladhatja meg kiképzés céljából a 40, gyakorlat esetében a 72 órát.

A felkészítés előre meghatározott munkarend szerinti riasztással indul. A beérkezést követően 6-8 óra kiképzés (elméleti felkészítés) történik, majd ezt követően indul a terepen végrehajtandó gyakorlat, amely minden évben más szituációra épül, önálló terv szerint. Különös hangsúlyt kell fektetni az INSARAG Irányelvek ismertetésére és gyakoroltatására, valamint arra, hogy az egyébként önálló csapatok megismerjék egymás eljárását, technikai eszközeit, és ennek birtokában egységesen tudjanak fellépni a katasztrófa helyzet felszámolásában.

7) FELSZERELÉSEK NYILVÁNTARTÁSÁNAK RENDSZERE, JAVÍTÁSA, KARBANTARTÁSA

A mentőszervezetbe bevont egységek felszereléseinek (járműveknek, szakfelszereléseknek) meglétéért, műszaki állapotáért, azok tanúsítványaiért, valamint a megfelelőségi okmányok érvényességéért a JMCS-be bevont mentőszervezet vezetője a felelős. A meghibásodott eszközök esetében a csoportok vezetői jelzik a – JNSZ MKI állományába tartozó – logisztikai koordinátor részére.

Rendszeresen egyeztetésre kerülnek a technikai eszközök és felszerelések, a változások pedig átvezetésre kerülnek a nyilvántartásokban.

8) EGÉSZSÉGÜGYI, ORVOSI ELLÁTÁS MÓDJA

A csoport tagjainak felelőssége a nyilatkozatokban vállaltakon felül az általános fizikai, egészségügyi állapotukra, valamint az időszakos orvosi alkalmassági felülvizsgálatok meglétére terjed ki.

Alkalmazás (gyakorlat vagy valós alkalmazás) esetén a mentőszervezet vezetője ellenőrzi az összes felszerelést, az állományának egészségügyi állapotát, majd az információkról minden esetben jelentést tesz a Mentőcsoport vezetőjének.

A JMCS-be bevont önkéntes szervezetek közül három csoport is végez egészségügyi ellátást, biztosítást. Felszerelt mentő és betegszállító járművek állnak rendelkezésre, amelyek ellátják mind a kárhelyen történő tevékenységet, mind a mentőcsoport egészségügyi biztosítását. Szakavatott egészségügyi ellátó és szállító kapacitás segítségével komplett ellátó tevékenysé-

get biztosító sátorban orvosi felügyelet mellett történik a sérültek ellátása, szükség esetén a továbbszállítása.

A egészségügyi komponens biztosítja a gyakorlatok, ill. bevetések idején a csoport tagok folyamatos kontrollját, szükség esetén elsősegély ellátást végez és végrehajtja a tagok képzését.